

Пропозиції ВАКС

до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)»
(далі – проект постанови), оприлюдненого 30 жовтня 2015 року

№	Положення проекту постанови	Пропозиції ВАКС
1	<p>Розділ I. Загальні положення (...)</p> <p>7. Залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки здійснюється кредитними спілками на підстав ліцензії на залучення фінансових активів від фізичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення.</p> <p>8. Надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту є фінансовою послугою, якщо така послуга надана на підставі кредитного договору або іншого договору. Який має всі ознаки кредитного договору.</p> <p>9. (...)</p>	<p>1. Певний тривалий час кредитні спілки були змушені відстоювати в судових органах, і , нарешті, позиція спілок була підтримана судовою ланкою в тому, що ліцензія для залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки надає право на використання цих коштів для надання кредитів членам такої кредитної спілки, і одержання додаткової ліцензії на надання кредитів не вимагається. Для запобігання випадків неоднозначного розуміння норм, які стосуються здійснення кредитними спілками ліцензованої діяльності, Ліцензійні умови провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг, затвержені розпорядженням Держфінпослуг від 02.12.2003 №146*, зокрема, у пунктах 1.1 та 1.2 розділу 1 чітко визначили:</p>

1) поняття «залучені кошти»;

2) яку саме діяльність може проводити кредитна спілка, маючи відповідні ліцензії;

3) яка діяльність кредитної спілки з видачі кредитів не потребує отримання ліцензії.

Враховуючи таке, ВАКС, вважає вкрай необхідним також чітко визначити у проекті постанови положення, відповідно до наведених вище позицій 1 – 3. Цим буде дотриманий такий принцип ліцензування (стаття 3 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності») як: вимоги ліцензійних умов мають бути однозначними, прозорими та виключати можливість їх суб'єктивного застосування органами ліцензування чи ліцензіатами.

2. Відповідно до положень пункту 7 розділу I проекту постанови фактично буде змінена назва ліцензії. Разом з тим, в проекті постанови відсутні положення щодо дії ліцензій зі старою назвою та можливість автоматичної заміни бланків таких ліцензій. На думку ВАКС, це питання також вкрай необхідно врегулювати в межах проекту постанови.

2	<p>Розділ І. Загальні положення (...)</p> <p>12. У здобувача/ліцензіата на дату подання документів на отримання ліцензії повинні бути відсутні невиконані заходи впливу (не залежно від того чи настав строк їх виконання) та/або санкції за порушення вимог Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”, застосовані Нацкомфінпослуг.</p>	<p>На думку ВАКС потребує уточнення вимога щодо санкцій: взагалі санкції не застосовувались; чи застосовувались але штраф не сплачено; чи ліцензію не поновлено; чи керівник відсторонений, Незрозуміло, що мається на увазі.</p>
3	<p>II. Перелік документів, що подаються для отримання ліцензії (...)</p> <p>2. До заяви про отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів) здобувачем додаються такі документи:</p> <p>фінансова звітність, визначена Законом України «Про бухгалтерській облік та фінансову звітність в Україні», складена за міжнародними стандартами фінансової звітності, та звітні дані</p>	<p>Відповідно до статті 22 Закону України «Про кредитні спілки» достовірність і повнота річної звітності кредитної спілки повинна бути підтверджена незалежним аудитором (аудиторською фірмою), визначеним загальними зборами кредитної спілки.</p> <p>Підтвердження звітних даних незалежним аудитором (аудиторською фірмою) звітних даних кредитної спілки та необхідність визначення аудитора (аудиторської фірми) загальними зборами для затвердження звітних даних, Законом України «Про кредитні спілки» не вимагається.</p>

	<p>здобувача ліцензії відповідно до вимог Нацкомфінпослуг за станом на останній день кварталу, що передує дню одержання Нацкомфінпослуг відповідної зави, достовірність та повнота яких підтверджена аудитором, інформація про якого внесена до реєстру аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ; (...)</p>	
4	<p>III. Вимоги до оформлення документів, що подаються для одержання ліцензії</p> <p>1. Вимоги до оформлення документів, що подаються для одержання ліцензій: (...)</p> <p>5) строк, що минув з дати підписання (засвідчення) документів, що подаються фінансовою установою не повинен перевищувати тридцяти календарних днів до дати подання заяви.</p> <p>(...)</p>	<p>З метою запобігання неоднозначного тлумачення норми, ВАКС пропонує визначити, що положення підпункту 5 пункту 1 розділу III проекту постанови не стосується річної фінансової звітності.</p>
5	<p>III. Вимоги до оформлення документів, що</p>	<p>ВАКС пропонує переглянути положення підпункту 6 пункту 1 розділу III, як таке, що містить оціночне</p>

	<p>подаються для одержання ліцензії</p> <p>1. Вимоги до оформлення документів, що подаються для одержання ліцензій: (...)</p> <p>б) внутрішні правила надання фінансових послуг:</p> <p>повинні мати суцільно пов'язаний закінчений зміст, граматично та логічно узгоджену інформацію. (...)</p>	<p>поняття.</p>
<p>6</p>	<p>Розділ IV. Вимоги до фінансових установ (...)</p> <p>Організаційні вимоги (...)</p> <p>19. Фінансова установа зобов'язана мати та підтримувати в робочому стані власний веб-сайт в Інтернеті, на якому розміщувати інформацію про свою діяльність, яка вимагається законодавством.</p> <p>20. Фінансова установа зобов'язана затвердити режим робочого часу фінансової установи (в тому числі і для її відокремлених підрозділів), а саме: робочі та вихідні дні, робочі години та години перерви, та розмістити зазначену інформацію на власному веб-сайті.</p>	<p>Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо розкриття інформації передбачає право фінансовим установам розкривати інформацію на власних веб-сайтах (веб-сторінках). ВАКС пропонує по тексту проекту постанови після слів «власних веб-сайтах» доповнити словами «веб-сторінках».</p>

	Забезпечувати її актуальність. (...)	
7	<p>Розділ IV. Вимоги до фінансових установ (...)</p> <p>Спеціальні вимоги (...)</p> <p>39. Господарську діяльність з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів від фізичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення можуть здійснювати виключно після отримання відповідної ліцензії фінансові установи, які мають таке право в силу спеціального закону.</p> <p>40. Господарську діяльність з надання фінансових послуг в частині залучення фінансових активів від юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення можуть здійснювати виключно кредитні установи, які мають таке право в силу спеціального закону.</p> <p>41. (...)</p>	<p>Відповідно до статті 25 Закону України «Про кредитні спілки» об'єднана кредитна спілка - це неприбуткова організація, заснована кредитними спілками на кооперативних засадах з метою сприяння фінансовій стабільності кредитних спілок та об'єднання тимчасово вільних коштів своїх членів для їх взаємкредитування.</p> <p>Враховуючи викладене, ВАКС пропонує у пункті 40 розділу IV слова «кредитні установи» замінити словами «фінансові установи».</p>
8	Розділ IV. Вимоги до фінансових установ (...)	Не зрозуміла доцільність подання такої інформації.

	<p>Додаткові вимоги до фінансових установ (...)</p> <p>Додаткові вимоги до кредитних спілок, які надають фінансові послуги в частині залучення фінансових активів від фізичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення та/або надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту (...)</p> <p>64. Копії протоколів про проведення чергових та позачергових загальних зборів членів кредитної спілки разом з реєстром осіб, які брали участь у загальних зборах, надсилаються до Нацкомфінпослуг не пізніше 30 днів з дня їх проведення.</p> <p>65. (...)</p>	
9	<p>Розділ IV. Вимоги до фінансових установ (...)</p> <p>Додаткові вимоги до фінансових установ (...)</p> <p>Додаткові вимоги до кредитних спілок, які надають фінансові послуги в частині залучення фінансових активів від фізичних осіб із</p>	<p>Відповідно до статті 21 Закону України «Про кредитні спілки» провадження кредитною спілкою іншої діяльності, крім передбаченої цим Законом, не допускається.</p> <p>Враховуючи викладене, ВАКС пропонує у пункті 66 виключити посилання на статтю 21 з залишенням посилання на Закон України «Про кредитні спілки» в цілому.</p>

	<p>зобов'язанням щодо наступного їх повернення та/або надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту (...)</p> <p>66. Кредитна спілка здійснює свою діяльність виключно в межах визначених її статутом та статтею 21 Закону України «Про кредитні спілки».</p> <p>67. (...)</p>	
--	--	--

Додатково, маємо зазначити наступне:

Відповідно до проекту постанови Нацкомфінпослуг видає ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів), а саме на:

«4.4. надання гарантій та поручительств;»

Проте, до сьогодні така діяльність ліцензуванню не підлягала.

Відповідно до статті 21 ЗУ «Про кредитні спілки» кредитна спілка виступає поручителем виконання членом спілки зобов'язань перед третіми особами», в той же час, відповідно до п.38 проекту постанови «...Фінансові послуги, які не можуть суміщатись з іншими фінансовими послугами:

4. залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення, за винятком суміщення з наданням фінансових кредитів;...»

Таким чином, пропонується заборонити суміщення надання поручительств із залученням депозитів та наданням фінансових кредитів, що прямо суперечить ЗУ «Про кредитні спілки».

Прим*. Витяг з Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 02.12.2003 №146:

«1.1. У цих Ліцензійних умовах наведені нижче поняття вживаються в такому значенні:

залучені кошти - це грошові кошти, залучені кредитними спілками від банків, інших установ та організацій, крім коштів об'єднаних кредитних спілок, залучених кредитними спілками, що є їх членами та коштів спільних фінансових фондів асоціацій кредитних спілок, утворених їх членами. До залучених коштів не відносяться внески членів кредитних спілок, що спрямовуються на формування капіталу кредитних спілок (...)

1.2. Ці Ліцензійні умови встановлюють вимоги, які є обов'язковими для виконання заявником та ліцензіатом як на дату подання заяви, так і протягом усього строку її дії. Для залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, використання таких коштів для надання їм кредитів кредитна спілка зобов'язана отримати ліцензію на здійснення діяльності по залученню внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

Для надання фінансових кредитів за рахунок залучених коштів (кредитів банків, коштів інших установ та організацій) кредитна спілка зобов'язана отримати ліцензію на здійснення діяльності кредитної спілки з надання фінансових кредитів за рахунок залучених коштів, крім внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

Діяльність кредитної спілки з надання фінансових кредитів за рахунок капіталу кредитної спілки, а також коштів об'єднаних кредитних спілок, залучених кредитною спілкою, що є їх членом, та коштів спільних фінансових фондів асоціацій кредитних спілок, утворених їх членами, не потребує отримання ліцензії. (...))»